

солдати валіcando i monti e giungendo a valle gli procurassero della neve per imbastire la deliziosa bevanda.

Come ultima riflessione vorrei parlarvi della dieta mediterranea.

Nasce negli anni cinquanta da un'acuta osservazione di medici americani i quali scoprirono che in un paesino d'Abruzzo sulla costa adriatica vivevano parecchi ultracentenari. Non c'è voluto molto a capire che ciò era dovuto al loro stile di vita (quello che in greco si traduce con la parola dieta).

Naturalmente senza far mancare uno stile di vita attivo. La dieta quindi di quegli arzilli vecchietti che si cibavano di pesce, verdure, poca carne, poco formaggio e di un condimento fondamentale che è l'olio extra vergine d'oliva usato sia come condimento che per cucinare. Aggiungeremo che l'olio d'oliva è l'elemento primario usato nella nostra cucina al posto del burro della margherita e degli altri grassi. E' una ricca fonte di grassi monoinsaturi che proteggono dalle malattie cardiovascolari, oltre ad essere una fonte di antiossidanti e di vitamina E.

Non è quindi uno specifico programma dietetico ma un insieme di abitudini alimentari tradizionalmente seguite dai popoli della regione mediterranea. Chi si attiene a una stretta dieta mediterranea vive più a lungo.

Concludendo quindi mi sento di poter dire che la nostra cucina, oltre a soddisfare i golosi e i gourmet più esigenti, può essere presa ad esempio anche da coloro i quali credono in una dieta sana e rigorosa, che rifiutano gli eccessi ed i cibi particolarmente grassi, per una vita migliore senza malattie a cui la medicina moderna attribuisce come cause principali all'errata alimentazione.

УДК 911.3

Мальчикова Д. С., Машкова О. В.

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНИХ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті визначено роль суспільно-історичних рекреаційно-туристичних ресурсів Херсонщини в розвитку рекреаційного комплексу регіону. Здійснено аналіз заходів з оптимізації використання даної групи туристичних ресурсів.

In the article the role of socio-historical recreation and tourism resources in the Kherson region of recreational complex is defines. The analysis of measures to optimize the use of this group of tourist resources is made.

Постановка проблеми. З середини ХХ ст. в Україні, як і в багатьох державах світу, все більшого розвитку набуває туризм. Туристичний бізнес в ринкових умовах може бути здійснений за наявності чотирьох важливих елементів: капіталу, технології, кадрів, туристичних ресурсів. При цьому туристичні ресурси розглядаються як одна з найважливіших передумов організації рекреаційного господарства і ланок розвитку складного ланцюга перетворення природного чи соціального об'єкта на умови відпочинку, на ресурси і на виробничі фонди. Тому проблема комплексного вивчення і удоско-

налення системи використання туристичних ресурсів безумовно є актуальною.

Аналіз останніх публікацій. Дослідженню туристичних ресурсів присвячені роботи багатьох вчених, зокрема Багрова М. В., Багрової Л. А., Бейдика О. О., Любіцевої О. О., Мироненка М. С., Твердохлебова І. Т., Пірожника І. І., Преображенського В. С., Сажневої Н. М., Смаля І. В., Стафійчука В. І., Топчієва О. Г., Яковенко І. М. та інших. Ґрунтовне дослідження територіально-рекреаційного комплексу Херсонської області свого часу здійснила Марченко О.А. (2000 р.) [5], яка провела всебічний аналіз територіальних та рекреаційно-ресурсних структур Херсонської області. Окремі аспекти розвитку туристично-рекреаційної діяльності висвітлені у [2].

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є аналіз сучасного стану та виявлення шляхів оптимізації суспільно-історичних рекреаційно-туристичних ресурсів (РТР) Херсонської області. Відповідно до мети були поставлені завдання: а) охарактеризувати сучасний стан суспільно-історичних РТР регіону; б) проаналізувати заходи з оптимізації суспільно-історичних РТР Херсонської області.

Виклад основного матеріалу. Поняття «туристичні ресурси» є історичним, поступово під впливом процесу соціологізації географічних уявлень воно змінювалося. Підтримуючи О. Бейдика [1], можна стверджувати, що незважаючи на різні тлумачення поняття "рекреаційно-туристичні ресурси", кожен автор наголошує на їх природному, культурно-історичному, соціокультурному та антропогенному складникові. Зазначимо, що до суспільно-історичних РТР за його класифікацією належать архітектурно-історичні пам'ятки (громадської, промислової, культурної (сакральної), військової архітектури), архітектурні монументи та скульптурні пам'ятки, пам'ятки садово-паркового мистецтва, біосоціальні пам'ятки, що фіксують життєві цикли та знакові події видатних людей (народження, перебування, діяльність, загибель, смерть, поховання (перепоховання), пам'ятки подій (політичних, культурних, екологічних (стихійних), військових, економічних, конфесійних).

Суспільно-історичні РТР мають дуже важливе значення для формування світогляду, задоволення матеріальних, а серед них і туристичних потреб населення. У розвинутих країнах світу це значний туристичний ресурс, який активно використовують для отримання прибутку. Деякі країни, наприклад Італія, Франція, інші більшу частину доходів, яку дає рекреаційне господарство, отримують завдяки вмілій експлуатації суспільно-історичного потенціалу. Більшість суспільно-історичних РТР України перебувають на державному обліку (їх кадастр постійно оновлюється), особливо цінні РТР занесені до Державного реєстру національного надбання, окремо в цьому реєстрі виділяють РТР, які мають державне значення. Крім того, суспільно-історичні РТР, які належать до об'єктів і пам'яток світового значення, занесені до списку ЮНЕСКО. Нині на державному обліку перебуває 5,9 тис. пам'яток Херсонщини. З них 143 входять до Державного ре-

єстру національного надбання і 32 архітектурні пам'ятки мають загальнодержавне значення. Але в порівнянні з іншими регіонами України це досить мало, що пов'язано з досить пізнім освоєнням Причорномор'я [4]. Серед суспільно-історичних РТР Херсонщини, нажаль, немає таких, які були б занесені до списку ЮНЕСКО.

Відповідно до стратегії економічного і соціального розвитку Херсонської області до 2015 р. [7] основними завданнями оптимізації використання суспільно-історичних РТР є збереження вже існуючих історико-культурних ресурсів області, створення нових РТР, а також посилення загальнодержавної та міжнародної реклами місцевих туристичних ресурсів регіону.

Разом з тим, деякі з наявних ресурсів не тільки не зберігаються і реламуються, а просто поступово знищуються. Так, наприклад, музей ім. Остапа Вишні, розташований в с. Кринки Цюрупинського району на території колишньої турбази ім. Остапа Вишні, фактично занедбаний [3]. При цьому для збільшення кількості нових суспільно-історичних ресурсів Херсонською обласною державною адміністрацією було розроблено 22 нові інвестиційні пропозиції, які увійшли до загального каталогу інвестиційних проектів України [6]. Найбільш цікавими пропозиціями, на наш погляд, є: засипка піском "мертвого кута" в акваторії Джарилгацької затоки та передача у довгострокову оренду інвестору під будівництво та розміщення об'єктів санаторно-курортного призначення та інфраструктури відпочинку; будівництво лікувально-реабілітаційного закладу з відповідною інфраструктурою та комунікаціями (Голопристанський р-н, с. Збур'ївка); будівництво яхт-клубу, дитячого аквапарку у м. Скадовськ та центру відпочинку на воді у м. Нова Каховка; відродження традицій рибальства, створення музею рибальства та мінізоопарку (Білозерський р-н, с. Радянське, база зеленого туризму з рибним ставком "Веселий короп"); створення оздоровчо-розважального комплексу на базі дитячого оздоровчого табору "Водограй" (Великоолександрівський р-н, с. Білоусово); надання послуг у сфері відпочинку та оздоровлення на базі ТОВ "Сільськогосподарський дитячий оздоровчий заклад Орльонок" (сmt. В. Олександрівка); створення мережі гольф-трас у містах Херсоні, Складовську, Новій Каховці, Голій Пристані, а також у селах Залізний Порт та Лазурне, історико-туристичного комплексу просто неба «Козацький форпост» в сmt. Антонівка тощо. Розробка даних інвестиційних проектів є значним внеском науковців та представників влади в оптимізацію використання суспільно-історичних РТР.

Одним з дієвих заходів раціонального використання суспільно-історичних РТР може також стати залучення об'єктів промислової архітектури, що вже давно активно практикується за кордоном, а в Херсонській області цей процес тільки починається. Зокрема серед об'єктів промислової архітектури регіону для організації екскурсійної діяльності можуть бути залучені: комплекс річкового та морського порту у м. Херсоні, Херсонська кондитерська фабрика, Станіслав-Адзигольський маяк в гирлі Дніпра

(найбільший у Європі), Каховська ГЕС, ЗАТ Бериславські та Чаплинські сирзаводи, ЗАТ "Чумак", ВАТ "Агропромислова фірма "Таврія" (і це далеко не весь перелік).

Для організації та проведення рекламної компанії з просування Херсонської області як рекреаційного регіону, популяризації рекреаційних можливостей обласною державною адміністрацією (а саме її структурним підрозділом – Управлінням культури і туризму) протягом останніх років було здійснено багато заходів, серед яких створення і постійне оновлення туристичної інформаційно-пошукової системи «Привітна Херсонщина», надання інформації про туристичний потенціал області, розробка туристичних маршрутів (наприклад, «Козацькими шляхами Херсонщини», до якого входять 4 туристичні об'єкти: перший літопис про козаків (с. Тягінка), Бізюків Монастир (с. Червоний Маяк), Кам'янська Січ (с. Республіканець), скіфські кургани (с. Качкарівка)), прийняття участі у міжнародних та національних рекламних заходах, організація спеціалізованих щорічних виставок «Херсонщина туристична» тощо. Крім того, за останні роки з державною підтримкою на Херсонщині було видано спеціальну поліграфічну продукцію (буклети): «Херсонське село запрошує», «Рибалка і полювання на Херсонщині», «Готелі Херсонщини», «Олешківські піски», «Відпочинок», «Унікальна Херсонщина», «Зелені хутори Таврії», «Оберіг Херсонщини».

Висновки і перспективи подальших досліджень. Досвід розвинутих країн показав, що, на сучасному етапі розвитку людства, суспільно-історичні рекреаційно-туристичні ресурси мають значний потенціал для залучення туристів. Раціональне використання суспільно-історичних РТР є актуальним завданням для розвитку рекреаційного господарства України в цілому і Херсонської області зокрема. Дієвими заходами з оптимізації використання даних туристичних ресурсів Херсонського регіону є: збереження існуючих (що, нажаль, не завжди виконується), створення нових РТР (зокрема, залучення об'єктів промислової архітектури), а також – організація роботи ефективної маркетингової системи.

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методи аналізу, термінологія, районування / О. О. Бейдик. — К.: ВПЦ "Київський університет", 2001. — 395 с.;
2. Географія Херсонщини: Навчальний посібник / Пилипенко І. О. (керівник), Мальчикова Д.С., Єрмакова С.Л., Руденко М.М., Грачова О.М., Козловець А.В., Саркісов А.Ю. — Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2007. — 221 с.;
3. Кто в Крым, а я - в Крынки! (дом-музей О.Вишни) / В. Коршун.- [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://www.geocaching.su>;
4. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України: навч. посібник. — К.: Альтерпрес, 2007. — 396 с.
5. Марченко О.А. Суспільно-географічне обґрунтування раціонального використання та охорони рекреаційних ресурсів Херсонської області: дис... канд. геогр. наук / Одеський національний ун-т ім.І.І.Мечникова. — Одеса, 2000. — 21 с.;
6. Перелік інвестиційних пропозицій в галузі рекреації, оздоровлення та інфраструктури відпочинку. - [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://www.oda.kherson.ua>;
7. Стратегія соціально-економічного розвитку Херсонської області до 2015 року. - [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://www.oda.kherson.ua>.